

Nr 2.

Godkänd av första kammaren den 15 juni 1917.

Godkänd av andra kammaren den 15 juni 1917.

Riksdagens skrivelse till Konungen angående regleringen av utgifterna under riksstatens andra huvudtitel, innefattande anslagen till justitiedepartementet.

(Statsutskottets utlåtanden nr 2, 129, 130 och 180, sammansatta stats- och lagutskottets nr 1 utlåtande nr 2, första särskilda utskottets utlåtanden nr 1, 3 och 17 samt andra särskilda utskottets utlåtanden nr 1 och 5.)

Till Konungen.

I avseende å regleringen av utgifterna under riksstatens andra huvudtitel, innefattande anslagen till justitiedepartementet, får riksdagen för Eders Kungl. Maj:t anmäla följande beslut:

Departementet.

1:o) I den till riksdagen den 13 januari 1917 avlåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov har Eders Kungl. Maj:t i punkt 1 under andra huvudtiteln föreslagit riksdagen att, i avvaktan på proposition angående reglering av avlöningsförhållanden m. m. för befattningshavare inom statsdepartementen, i det för justitiedepartementets avdelning av Eders Kungl. Maj:ts kansli uppförda ordinarie anslaget måtte beräknas en förhöjning från dess nuvarande belopp 41,400 kronor med 46,600 kronor till 88,000.

Sedermera har Eders Kungl. Maj:t i en den 14 april 1917 avlåten proposition, nr 230, föreslagit riksdagen, bland annat, att höja berörda anslag från dess nuvarande belopp 41,400 kronor med 46,700 kronor till 88,100 kronor.

Såsom riksdagen i särskild skrivelse anmäler, har riksdagen bifallit denna framställning.

Lagberedningen m. m.

2:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts i punkt 2 gjorda framställning har riksdagen för *fortsatt uppehållande av lagberedningens verksamhet* å extra stat för år 1918 anvisat ett reservationsanslag av 50,000 kronor.

3:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts i punkt 3 gjorda framställning har riksdagen till fortsatt bestridande av kostnaderna för en *förberedande utredning angående en rättegångsreform* å extra stat för år 1918 beviljat ett reservationsanslag av 25,000 kronor.

Rättsskipningen.

4:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts i punkt 4 gjorda framställning har riksdagen för *tillfällig förstärkning av nedre justitierevisionens arbetskrafter* med fyra tillförordnade revisionssekreterare, en tillförordnad protokollssekreterare, två amanuenser och två tillförordnade skrivbiträden å extra stat för år 1918 anvisat ett förslagsanslag, högst 41,050 kronor.

5:o) I enlighet med vad Eders Kungl. Maj:t i punkt 5 föreslagit riksdagen har riksdagen till *avlönande av en extra vaktmästare i nedre justitierevisionen* å extra stat för år 1918 anvisat ett förslagsanslag, högst 1,175 kronor.

6:o) I punkt 6 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att *dels* godkänna ett av departementschefen tillstyrkt förslag till förändrad avlöningsstat för Svea hovrätt, att tillämpas från och med år 1918,

dels förklara, att för åtnjutande av de avlöningar, som äro förenade med de i hovrättens stat sålunda uppförda nya hovrättsråds-, notarie- och skrivbiträdesbefattningarna, skola gälla de villkor och bestämmelser, som stadgats för åtnjutande av andra i samma stat upptagna hovrättsråds-, notarie- och skrivbiträdesavlöningar,

dels ur riksstaten utsluta den å särskild övergångsstat för hovrätten uppförda lön åt en vaktmästare 600 kronor,

dels ock i anledning av ändringarna i hovrättens avlöningsstat samt utslutandet av berörda övergångsstat höja det ordinarie anslaget till Svea hovrätt med därunder lydande justitiestat från dess nuvarande belopp 788,487 kronor med 46,700 kronor till 835,187 kronor.

Den av departementschefen föreslagna lönestaten är av följande lydelse:

	Lön	Tjänstgöringspenningar	Arvode	Orts-tillägg	Summa	
1 president	8,500	3,500	—	—	12,000	
1 hovrättsråd	4,500	2,500	1,000	—	8,000	
1 d:o	4,500	2,500	500	—	7,500	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor, efter 10 år med ytterligare 600 kronor och efter 15 år med än ytterligare 600 kronor.
6 d:o	27,000	15,000	3,000	—	45,000	
1 d:o	4,500	2,500	—	—	7,000	
31 d:o	139,500	77,500	—	—	217,000	
1 krigshovrättsråd	4,500	2,500	—	—	7,000	
1 militär ledamot i krigshovrätten	—	—	750	—	750	
1 d:o	—	—	750	—	750	
1 sekreterare	4,000	2,000	—	400	6,400	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor, efter 10 år med ytterligare 500 kronor och efter 15 år med än ytterligare 500 kronor.
1 advokatfiskal	3,600	1,800	—	400	5,800	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.
1 överkrigsfiskal	3,600	1,800	—	400	5,800	
1 aktuarie	2,600	1,600	—	300	4,500	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor, efter 10 år med ytterligare 500 kronor och efter 15 år med än ytterligare 500 kronor.
1 d:o	2,600	1,600	—	300	4,500	
1 arkivarie	2,600	1,600	—	300	4,500	
1 notarie	2,600	1,600	—	300	4,500	
7 notarier	18,200	11,200	—	2,100	31,500	
1 fiskal	2,500	1,500	—	—	4,000	
5 fiskaler	12,500	7,500	—	—	20,000	
1 skrivbiträde	700	350	—	150	1,200	Efter 5 år kan lönen höjas med 200 kronor och efter 10 år med ytterligare 200 kronor.
10 skrivbiträden	7,000	3,500	—	1,500	12,000	
1 förste vaktmästare	900	450	—	150	1,500	Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kronor.
1 vaktmästare	700	350	—	150	1,200	Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kronor och efter 10 år med ytterligare 100 kronor.
7 d:o	4,900	2,450	—	1,050	8,400	
Till arvoden åt amanuenser, vikariatsersättningar, tillfällig renskrivning samt gratifikation till e. o. tjänstemän och extra vaktmästare	—	—	—	—	35,600	
Summa	—	—	—	—	456,400	

Anm. 1. Såsom pensionsunderlag skall för hovrättsråd, krigshovrättsrådet och fiskal gälla det belopp, vartill lönen uppgår efter avdrag av 600 kronor för hovrättsråd och krigshovrättsrådet samt 300 kronor för fiskal. För sekreteraren är högsta pensionsunderlaget 5,000 kronor.

Anm. 2. Det arvode å 1,000 kronor, som är anslaget till ett av hovrättsråden, utgår till det hovrättsråd, som tjänstgör såsom ordförande å division och tillika såsom ordförande å krigshovrättsavdelningen. De till hovrättsråd anslagna arvoden å 500 kronor utgå till övriga såsom divisionsordförande tjänstgörande hovrättsråd. Arvode åtnjutes under samma villkor som tjänstgöringspenningar.

Anm. 3. Därest vaktmästare i sådan egenskap åtnjuter fri bostad samt bränsle, skall, så länge denna förmån kvarstår, ortstillägg ej till honom utgå ävensom å lönen avdragas 100 kronor årligen.

Den förändring i staten, som Eders Kungl. Maj:ts förslag innebär, är huvudsakligen föranledd av uppförande å ordinarie stat av den sedan flere år tillbaka befintliga extra divisionen, den så kallade åttonde divisionen.

För uppehållande av denna division under ett år från och med den 1 september 1916 är å extra stat för innevarande år beviljat ett belopp av 32,900 kronor.

Till grund för bestämmandet av detta belopps storlek har legat följande beräkning:

arvoden åt 5 förordnade ledamöter, 5,000 kronor åt		
varje	kronor	25,000: —
särskilt arvode åt ordföranden	»	500: —
arvode åt en t. f. notarie	»	3,600: —
för skrivbiträde	»	1,700: —
till gratifikationer åt extra ordinarie tjänstemän	»	1,500: —
för vaktmästarbiträde	»	600: —
	Summa kronor	32,900: —.

Ett uppflyttande av den extra divisionen på ordinarie stat skulle, oavsett ålderstillägg, medföra de förändringar i den nu gällande staten för Svea hovrätt, att däri skulle

dels uppföras avlöningar till ytterligare

1 hovrättsråd med ordförandearvode	kronor	7,500: —
4 hovrättsråd à kronor 7,000	»	28,000: —
1 notarie	»	4,500: —
och ett skrivbiträde	»	1,200: —

dels ock höjas anslaget till arvoden åt amanuenser m. m. med skillnaden mellan ovannämnda nu till skrivbiträde avsedda belopp, kronor 1,700, och avlöningen till ett ordinarie skrivbiträde, kronor 1,200, eller således .....

..... kronor	500: —
det till gratifikationer åt extra ordinarie tjänstemän å den extra divisionen beräknade belopp	» 1,500: —
samt beräknad ersättning till vaktmästarbiträde	» 600: —
eller sålunda med tillhoppa	kronor 2,600: —
vadan den av förändringen föranledda ökningen i Svea hovrätts ordinarie stat skulle belöpa sig till	kronor 43,800: —.

Det belopp, som, utöver det för extra divisionen beviljade, äskas av riksdagen, utgöres följaktligen av skillnaden mellan 43,800 kronor och 32,900 kronor eller 10,900 kronor.

Vidare skulle det i hovrättens stat uppförda anslaget till arvoden åt amanuenser m. m. enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag höjas med, förutom det belopp av 2,600 kronor, som föranledes av den extra divisionens uppförande å ordinarie stat, ett belopp av 3,500 kronor, avsett till förbättring av de e. o. tjänstemännens gratifikationer samt höjning av amanuensarvodena; och skulle anslaget alltså ökas med tillhoppa 6,100 kronor eller från 29,500 kronor till 35,600 kronor.

Antagandet av Eders Kungl. Maj:ts förslag till ändrad avlöningsstat för hovrätten skulle sålunda, efter uteslutande av den å särskild övergångsstat för hovrätten uppförda lön åt en vaktmästare, betinga en ökning i det ordinarie anslaget till Svea hovrätt med därunder lydande justitiestat å 46,700 kronor.

Vidkommande först frågan om åttonde divisionens uppförande å ordinarie stat har riksdagen ansett de av departementschefen härför anförda skälen till fullo ådagalägga, att vidare uppskov med denna åtgärd icke bör äga rum. De härför beräknade anslagsposterna hava icke givit riksdagen anledning till erinran, och har riksdagen sålunda ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag.

Beträffande härefter frågan om höjning av anslaget till arvoden åt amanuenser, vikariatsersättningar m. m. med 3,500 kronor har hovrätten, enligt vad som framgår av dess skrivelse till Eders Kungl. Maj:t i ämnet, avsett, att detta belopp uteslutande skulle användas till förbättrande av de e. o. tjänstemännens gratifikationer. Då emellertid möjlighet till förhöjning av dessa ersättningar beretts genom riksdagens beslut om krigstidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, har riksdagen icke i detta sammanhang upptagit till prövning frågan om förbättring av berörda gratifikationer. Vad beträffar frågan om höjning av amanuensarvodena, är härom icke lämnad någon som helst utredning. På grund härav och med hänsyn till de konsekvenser, som en förhöjning av dessa arvoden kan förväntas medföra i form av anspråk på motsvarande förbättring av amanuensarvodena i övriga ämbetsverk, synes någon åtgärd i sådan riktning icke böra nu vidtagas. Riksdagen har sålunda icke kunnat bifalla Eders Kungl. Maj:ts framställning i förevarande del.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen

dels godkänt följande ändrade avlöningsstat för Svea hovrätt, att tillämpas från och med år 1918:

	Lön	Tjänstgöringspenningar	Arvodo	Orts-tillägg	Summa	
1 president	8,500	3,500	—	—	12,000	
1 hovrättsråd	4,500	2,500	1,000	—	8,000	
1 d:o	4,500	2,500	500	—	7,500	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor, efter 10 år med ytterligare 600 kronor och efter 15 år med än ytterligare 600 kronor.
6 d:o	27,000	15,000	3,000	—	45,000	
1 d:o	4,500	2,500	—	—	7,000	
31 d:o	139,500	77,500	—	—	217,000	
1 krigshovrättsråd	4,500	2,500	—	—	7,000	
1 militär ledamot i krigshovrätten	—	—	750	—	750	
1 d:o	—	—	750	—	750	
1 sekreterare	4,000	2,000	—	400	6,400	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor, efter 10 år med ytterligare 500 kronor och efter 15 år med än ytterligare 500 kronor.
1 advokatfiskal	3,600	1,800	—	400	5,800	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.
1 överkrigsfiskal	3,600	1,800	—	400	5,800	
1 aktuarie	2,600	1,600	—	300	4,500	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor, efter 10 år med ytterligare 500 kronor och efter 15 år med än ytterligare 500 kronor.
1 d:o	2,600	1,600	—	300	4,500	
1 arkivarie	2,600	1,600	—	300	4,500	
1 notarie	2,600	1,600	—	300	4,500	
7 notarier	18,200	11,200	—	2,100	31,500	
1 fiskal	2,500	1,500	—	—	4,000	
5 fiskaler	12,500	7,500	—	—	20,000	
1 skrivbiträde	700	350	—	150	1,200	Efter 5 år kan lönen höjas med 200 kronor och efter 10 år med ytterligare 200 kronor.
10 skrivbiträden	7,000	3,500	—	1,500	12,000	
1 förste vaktmästare	900	450	—	150	1,500	Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kronor.
1 vaktmästare	700	350	—	150	1,200	Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kronor och efter 10 år med ytterligare 100 kronor.
7 d:o	4,900	2,450	—	1,050	8,400	
Till arvoden åt amanuenser, vikariatsersättningar, tillfällig renskrivning samt gratifikation till e. o. tjänstemän och extra vaktmästare	—	—	—	—	32 100	
Summa	—	—	—	—	452,900	

Anm. 1. Såsom pensionsunderlag skall för hovrättsråd, krigshovrättsrådet och fiskal gälla det belopp, vartill lönen uppgår efter avdrag av 600 kronor för hovrättsråd och krigshovrättsrådet samt 300 kronor för fiskal. För sekreteraren är högsta pensionsunderlaget 5,000 kronor.

Anm. 2. Det arvode å 1,000 kronor, som är anslaget till ett av hovrättsråden, utgår till det hovrättsråd, som tjänstgör såsom ordförande å division och tillika såsom ordförande å krigshovrättsavdelningen. De till hovrättsråd anslagna arvoden å 500 kronor utgå till övriga såsom divisionsordförande tjänstgörande hovrättsråd. Arvode åtnjutes under samma villkor som tjänstgöringspenningar.

Anm. 3. Därest vaktmästare i sådan egenskap åtnjuter fri bostad samt bränsle, skall, så länge denna förmån kvarstår, ortstillägg ej till honom utgå ävensom å lönen avdragas 100 kronor årligen.

dels förklarar att för åtnjutande av de avlöningar, som äro förenade med de i hovrättens stat sålunda uppförda nya hovrättsråds-, notarie- och skrivbiträdesbefattningarna, skola gälla de villkor och bestämmelser, som stadgats för åtnjutande av andra i samma stat upptagna hovrättsråds-, notarie- och skrivbiträdesavlöningar,

dels ur riksstaten uteslutit den å särskild övergångsstat för hovrätten uppförda lön åt en vaktmästare 600 kronor,

dels ock i anledning av ändringarna i hovrättens avlöningsstat samt uteslutandet av berörda övergångsstat höjt det ordinarie anslaget till Svea hovrätt med därunder lydande justitiestat från dess nuvarande belopp 788,487 kronor med 43,200 kronor till 831,687 kronor.

7:o) I anledning av Eders Kungl. Maj:ts i punkt 7 gjorda framställning har riksdagen för fortsatt uppehållande från och med den 1 september 1917 till samma års slut av en *extra division i Svea hovrätt* för behandling av vädjade mål och till hovrätten instämnda tvistemål å extra stat för år 1918 anvisat ett förslagsanslag, högst 10,970 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att förskottsvis av tillgängliga medel utanordna detta belopp under år 1917.

8:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts i punkt 8 gjorda framställning har riksdagen till avlöande av en *extra ledamot i Svea hovrätt* å extra stat för år 1918 anvisat ett förslagsanslag, högst 5,000 kronor.

9:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts i punkt 9 gjorda framställning har riksdagen

dels till avlöande av en *extra vaktmästare i Svea hovrätt* å extra stat för år 1918 anvisat ett förslagsanslag, högst 1,175 kronor,

dels ock föreskrivit att, därest den extra vaktmästaren indelas till tjänstgöring vid krigshovrättsavdelningen och i följd därav kommer i åtnjutande av fri bostad samt bränsle, han skall, så länge denna förmån kvarstår, vidkännas avdrag å avlöningen med 250 kronor för år räknat.

10:o) I enlighet med vad Eders Kungl. Maj:t i punkt 10 föreslagit har riksdagen till arvode åt en *amanuens å krigshovrättsavdelningen i Svea hovrätt* å extra stat för år 1918 anvisat ett förslagsanslag, högst 3,000 kronor.

11:o) I punkt 11 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att

dels godkänna ett av departementschefen framlagt förslag till förändrad avlöningsstat för Göta hovrätt, att tillämpas från och med år 1918; dels medgiva,

att nuvarande innehavaren av skrivbiträdesbefattningen å advokatfiskalsexpeditionen i Göta hovrätt J. M. Håkansson må, därest han vid 1918 års ingång fortfarande innehar samma befattning, för åtnjutande av de med tjänsten förenade ålderstillägg tillgodoräknas den tid, han därförut från 1910 års ingång varit anställd som skrivbiträde å advokatfiskalsexpeditionen,

samt att i övrigt må å ifrågavarande befattning även efter förändringen äga tillämpning de allmänna villkor och bestämmelser, som gälla för å vissa domstolars, ämbetsverks och myndigheters stater uppförda biträdesbefattningar;

dels ock, i händelse av godkännande av det framlagda statförslaget, höja det ordinarie anslaget till Göta hovrätt med därunder lydande justitiestat från dess nuvarande belopp, 518,513 kronor, med 2,400 kronor till 520,913 kronor.

Den förslagna förändringen i hovrättens stat innebär dels uppflyttning av skrivbiträdet å advokatfiskalsexpeditionen från första till andra lönegraden, dels ock höjning av anslaget till arvoden åt amanuenser m. m. från 14,500 kronor med 2,000 kronor till 16,500 kronor.

Beträffande den förstnämnda delen av Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen ej funnit tillräckliga skäl förebragta för berörda skrivbiträdesbefattnings uppförande i högre lönegrad. Däremot synes vad i ärendet förekommer angående den nuvarande innehavaren av denna tjänst, J. M. Håkansson, böra föranleda en personlig löneförbättring åt honom till samma belopp, som om Eders Kungl. Maj:ts nu förevarande förslag bifallits och den för Håkansson begärda lönetursrätten medgivits, eller 400 kronor, att utgå så länge Håkansson utför arbete av lika kvalificerad art som det honom hittills anförtrodda.

Vidkommande Eders Kungl. Maj:ts förslag, i vad detsamma avser höjning av anslaget till arvoden åt amanuenser, vikariatsersättningar m. m., har riksdagen funnit samma skäl till erinran, som under punkt 6 här ovan beträffande ifrågasatt höjning av enahanda anslag i Svea hovrätt av riksdagen framstälts, och kan således ej heller i denna del bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag.

Riksdagen får sålunda anmäla, att riksdagen

dels, med avslag å Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, fastställt ordinarie anslaget till Göta hovrätt med därunder lydande justitiestat till dess nuvarande belopp 518,513 kronor,

Bihang till riksdagens protokoll 1917. 14 saml. 2 häft. (Nr 2.)

dels ock till personligt lönetillägg åt skrivbiträdet å advokatfiskals-expeditionen i Göta hovrätt J. M. Håkansson å extra stat för år 1918 anvisat ett förslagsanslag, högst, 400 kronor.

12:o) Eders Kungl. Maj:t har i punkt 12 föreslagit riksdagen att *dels* från och med år 1918 höja det i den för hovrätten över Skåne och Blekinge gällande staten uppförda anslaget till arvoden åt amanuenser, vikariatsersättningar, tillfällig renskrivning samt gratifikation till extra ordinarie tjänstemän från dess nuvarande belopp 7,700 kronor med 1,000 kronor till 8,700 kronor;

dels ock, vid bifall till detta förslag, öka det ordinarie anslaget till hovrätten över Skåne och Blekinge med därunder lydande justitiestat med 1,000 kronor.

Under hänvisning till vad riksdagen under punkt 6 här ovan anfört beträffande ifrågasatt höjning av enahanda anslag i Svea hovrätt, får riksdagen anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning icke vunnit riksdagens bifall.

13:o) Uti punkt 13 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att *dels* för möjliggörande av delning av Villands och Östra Göinge domsaga sålunda, att Villands härad bildar en domsaga, benämnd Villands domsaga, och Östra Göinge härad en domsaga, kallad Östra Göinge domsaga, öka anslaget till hovrätten över Skåne och Blekinge med därunder lydande justitiestat med 4,500 kronor,

dels ock fastställa avlöningsförmånerna för häradshövdingarna i de ifrågasatta båda domsagorna sålunda:

för häradshövdingen i Villands domsaga:

lön.....	4,500 kronor	
tjänstgöringspenningar	1,100 »	5,600 kronor,

samt för häradshövdingen i Östra Göinge domsaga:

lön	4,500 kronor	
tjänstgöringpenningar.....	1,000 »	5,500 kronor.

Riksdagen, som funnit den i ärendet förebragta utredningen tydligen giva vid handen, att det domhavanden i Villands och Östra Göinge domsaga åliggande arbetet är av den omfattning, att det icke lämpligen kan skötas av en domare, har ansett sig böra bifalla den av Eders Kungl. Maj:t för arbetsbördans lättande föreslagna delningen av domsagan.

Mot de för vederbörande häradshövdingar föreslagna avlöningsbeloppen har riksdagen icke haft något att erinra.

Riksdagen får sålunda anmäla, att riksdagen

dels för möjliggörande av delning av Villands och Östra Göinge domsaga sålunda, att Villands härad bildar en domsaga, benämnd Villands domsaga, och Östra Göinge härad en domsaga, kallad Östra Göinge domsaga, ökat anslaget till hovrätten över Skåne och Blekinge med därunder lydande justitiestat med 4,500 kronor,

dels ock fastställt avlöningsförmånerna för häradshövdingarna i de ifrågavarande domsagorna sålunda:

för häradshövdingen i Villands domsaga:

lön	4,500 kronor		
tjänstgöringspenningar	1,100	»	5,600 kronor,

samt för häradshövdingen i Östra Göinge domsaga:

lön	4,500 kronor		
tjänstgöringspenningar	1,000	»	5,500 kronor.

På grund härav har ordinarie anslaget till hovrätten över Skåne och Blekinge med därunder lydande justitiestat, vilket anslag i gällande riksstat är uppfört med 222,463 kronor, blivit höjt med 4,500 kronor eller till 226,963 kronor.

14:o) I punkt 14 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till avlöande av civil personal vid regements- och stationskrigsrätterna på extra stat för år 1918 bevilja ett förslagsanslag, högst 126,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att av detta belopp under år 1917 använda högst 5,675 kronor till ökad avlöning åt nämnda personal under innevarande år.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen till *avlönande av civil personal vid regements- och stationskrigsrätterna* på extra stat för år 1918 beviljat ett förslagsanslag, högst 126,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att av detta belopp under år 1917 använda högst 5,675 kronor till ökad avlöning åt nämnda personal under innevarande år.

15:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts under punkt 15 gjorda framställning har riksdagen sänkt det å ordinarie stat uppförda anslaget för avlöning till vissa å äldre stat kvarstående auditorer från dess nuvarande belopp 8,260 kronor, därav bestämt anslag 7,900 kronor och

förslagsanslag till dagavlöning 360 kronor, med 2,840 kronor till 5,420 kronor, därav bestämt anslag 5,300 kronor och förslagsanslag till dagavlöning 120 kronor.

16:o) Med anledning av vad Eders Kungl. Maj:t under punkt 16 föreslagit, har riksdagen medgivit att ersättning åt den, som i ärende rörande utlämning av förbrytare jämlikt lagen den 4 juni 1913 varit förordnad till åklagare eller till biträde åt den häktade, må bestridas från det under andra huvudtiteln uppförda förslagsanslaget till ersättning åt domare, vittnen och parter.

17:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts i punkt 17 gjorda framställning har riksdagen medgivit att vad vid utgången av år 1917 må återstå oanvänt av de för år 1915 å extra stat anvisade medel till *resestipendier åt ordinarie domare eller dem, som vid domstolarna bereda sig för domarkallet*, må under år 1918 disponeras för dylika stipendier.

18:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts i punkt 18 gjorda framställning har riksdagen till understöd för fortsatt utgivande av »*Nytt juridiskt arkiv. Avd. I. Tidskrift för lagskipning*» och »*Nytt juridiskt arkiv. Avd. II. Tidskrift för lagstiftning m. m.*» å extra stat för år 1918 beviljat ett förslagsanslag, högst 2,500 kronor.

Fångvården.

19:o) Eders Kungl. Maj:t har i punkt 19 föreslagit riksdagen *dels* godkänna ett av departementschefen tillstyrkt förslag till förändrad avlöningsstat för fångvårdsstyrelsen, att tillämpas från och med år 1918,

dels förklara, att jämväl å den å fångvårdsstyrelsens stat sålunda uppförda skrivbiträdesbefattning av andra lönegraden skola äga tillämpning de allmänna villkor och bestämmelser, som gälla för å vissa domstolars, ämbetsverks och myndigheters stater uppförda biträdesbefattningar,

dels ock i anledning av ändringarna i fångvårdsstyrelsens avlöningsstat höja det ordinarie anslaget till fångvårdsstyrelsen från dess nuvarande belopp 104,100 kronor med 2,200 kronor till 106,300 kronor.

Såsom i särskild skrivelse anmälts, har riksdagen

dels godkänt följande avlöningsstat för fångvårdsstyrelsen, att tillämpas från och med år 1918:

	K r o n o r				
	Lön eller motsva- rande	Tjänst- görings- pennin- gar eller motsva- rande	Orts- tillägg	Summa	
Överdirektören och chefen ...	6,200	2,800	1,000	10,000	
1 byråchef.....	5,000	2,500	600	8,100	) Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kronor.
1 byråchef.....	5,000	2,500	600	8,100	
1 arbetsintendent, arvode	5,000	2,000	—	7,000	
1 andra gradens tjänsteman (sekreterare)	3,600	1,800	400	5,800	
3 andra gradens tjänstemän (1 sekreterare, 1 förste aktua- rie å avdelningen för straff- registret, 1 kamrerare)	10,800	5,400	1,200	17,400	) Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.
1 första gradens tjänsteman (registrator, tillika aktuarie)	2,200	1,500	300	4,000	) Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor, efter 10 år med ytterligare 500 kronor och efter 15 år med än ytterligare 500 kronor.
4 första gradens tjänstemän (1 kassör, tillika bokhållare, 2 revisorer, 1 aktuarie å av- delningen för straffregistret)	8,500	6,000	1,200	16,000	
1 skrivbiträde i andra lönegra- den	900	550	150	1,600	) Efter 5 år kan lönen höjas med 200 kronor och efter 10 år med ytterligare 200 kr.
1 skrivbiträde i första lönegra- den	700	350	150	1,200	
1 förste vaktmästare	900	450	150	1,500	) Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kronor.
1 vaktmästare	700	350	150	1,200	) Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kronor och efter 10 år med ytterligare 100 kronor.
1 vaktmästare	700	350	150	1,200	
Till arvoden och flitpenningar åt extra biträden, vikariats- ersättningar m. m.	—	—	—	23,200	
Summa	—	—	—	106,300	

Anm. Därest vaktmästare i sådan egenskap åtnjuter fri bostad samt bränsle, skall, så länge denna förmån kvarstår, ortstillägg ej till honom utgå ävensom å lönen avdragas 100 kronor årligen.

dels förklarar att jämväl å den å fängvårdsstyrelsens stat sålunda uppförda skrivbiträdesbefattning av andra lönegraden skola äga tillämpning de allmänna villkor och bestämmelser, som gälla för å vissa domstolars, ämbetsverks och myndigheters stater uppförda biträdesbefattningar,

dels ock i anledning av ändringarna i fängvårdsstyrelsens avlöningsstat höjt det ordinarie ansiaget till fängvårdsstyrelsen från dess nuvarande belopp 104,100 kronor med 2,200 kronor till 106,300 kronor.

20:o) Såsom av riksdagen i särskild skrivelse anmälts, har riksdagen i enlighet med Eders Kungl. Maj:ts under punkt 20 framställda förslag *dels* godkänt

ej mindre sådan ändring i den för fängvårdsstaten gällande ordinarie staten, att avlöningarna till i nämnda stat upptagna direktör och assistent vid straffängelset i Mariestad från och med år 1918 höjas, direktörens avlöning till 3,000 kronor lön och 1,500 kronor tjänstgöringspenningar eller tillhopa 4,500 kronor jämte två ålderstillägg till lönen, vardera å 500 kronor, efter fem och tio års tjänstgöring, samt assistentens avlöning till 1,600 kronor lön och 1,000 kronor tjänstgöringspenningar eller tillhopa 2,600 kronor jämte två ålderstillägg till lönen, vardera å 400 kronor, efter fem och tio års tjänstgöring,

än även sådant tillägg till samma stat, att däri från och med år 1918 för straffängelset i Mariestad uppföres ännu en assistent (för jordbruket) med följande avlöning, nämligen 1,200 kronor lön och 900 kronor tjänstgöringspenningar eller tillhopa 2,100 kronor jämte två ålderstillägg till lönen, vardera å 400 kronor, efter fem och tio års tjänstgöring,

dels ock förklarar att för åtnjutande av de sålunda bestämda avlöningarna skola gälla de villkor och bestämmelser, som stadgats för åtnjutande av andra i samma stat upptagna avlöningar.

21:o) I punkt 21 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen

dels att medgiva, att direktören vid straffängelset i Uppsala må förordnas att tillika vara predikant vid samma anstalt mot åtnjutande av så stor del av det för anstalten i gällande stat upptagna predikantsarvodet, som Eders Kungl. Maj:t bestämmer,

dels ock att

ej mindre godkänna sådan ändring från och med år 1918 i den för fängvårdsstaten gällande ordinarie staten, att, med uteslutande av

1 överkonstapel (med förordnande såsom uppsyningsman), i samma stat uppföres för straffängelset i Uppsala 1 assistent med följande avlöning, nämligen 1,200 kronor lön och 900 kronor tjänstgöringspenningar jämte två ålderstillägg till lönen, vardera å 400 kronor, efter fem och tio års tjänstgöring,

än även förklara, att för åtnjutande av denna assistentavlöning skola gälla de villkor och bestämmelser, som stadgats för åtnjutande av andra i samma stat upptagna avlöningar.

Såsom riksdagen i särskild skrivelse anmält, har riksdagen bifallit denna Eders Kungl. Maj:ts framställning.

Till följd av riksdagens under punkterna 20 och 21 anmälda beslut kommer det å ordinarie stat uppförda *bestämda anslaget till fångars vård och underhåll* att höjas från dess nuvarande belopp 978,150 kronor med 3,450 kronor till 981,600 kronor.

22:o) Såsom i särskild skrivelse anmälts, har riksdagen med anledning av Eders Kungl. Maj:ts i punkt 23 gjorda framställning höjt det å ordinarie stat uppförda *förslagsanslaget till fångars vård och underhåll* från dess nuvarande belopp 1,445,000 kronor med 155,000 kronor till 1,600,000 kronor.

23:o) Såsom i särskild skrivelse anmälts, har riksdagen med bifall till Eders Kungl. Maj:ts i punkt 24 framställda förslag till fångvårdsstyrelsens disposition för *understödjande av verksamheten till frigivna fångars skydd* å extra stat för år 1918 anvisat ett reservationsanslag å 16,000 kronor.

24:o) Eders Kungl. Maj:t har i punkt 25 föreslagit riksdagen *dels* att medgiva, att av den under domänstyrelsens förvaltning bibehållna delen av kungsgården Marieholm i Leksbergs socken av Skaraborgs län må, mot den ersättning, Eders Kungl. Maj:t kan bestämma, eller motsvarande nedskrivning i statens domäners fond, den 14 mars 1917 överlåtas till fångvården den del, som är belägen öster om en gränslinje, vilken å en av domänstyrelsen i dess i ärendet den 8 december 1916 avgivna utlåtande åberopad kartkopia över delar av Marieholm är betecknad med A—B—C—D,

dels att till beredande åt kungsgårdens nuvarande arrendator av gottgörelse för det han måste före nu löpande arrendetids slut frånträda arrendet samt till inlösen av vissa arrendatorn och andra enskilda personer tillhöriga byggnader och ledningar å kungsgården ävensom för

reparationer m. m. å dessa byggnader å *extra stat* för år 1918 anvisa ett anslag å 65,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att förskottsvis av tillgängliga medel utanordna vad av detta belopp må finnas erforderligt under innevarande år,

dels ock att medgiva, att de belopp, som i anledning av fångvårdens övertagande av ifrågavarande del av kungsgården erfordras för bestridande av utgifter för lantbruksrörelsen därstädes, må efter Eders Kungl. Maj:ts prövning av fångvårdsstyrelsen tills vidare förskotteras av tillgängliga medel att, tills dessa förskott blivit genom jordbrukets avkastning ersatta, i styrelsens huvudbok redovisas å konto: »Förskott för fångvårdens övertagande av Marieholms kungsgård».

Såsom riksdagen i särskild skrivelse anmält har riksdagen

dels medgivit att den av domänstyrelsen utarrenderade delen av kungsgården Marieholm i Leksbergs socken av Skaraborgs län må, mot den ersättning, Eders Kungl. Maj:t kan bestämma, eller motsvarande nedskrivning i statens domäners fond, den 14 mars 1917 överlåtas till fångvården;

dels till beredande åt kungsgårdens nuvarande arrendator av gottgörelse för det han måste före nu löpande arrendetids slut frånträda arrendet samt till inlösen av vissa arrendatorn och andra enskilda personer tillhöriga byggnader och ledningar å kungsgården ävensom för reparationer m. m. å dessa byggnader å extra stat för år 1918 anvisat ett reservationsanslag å 65,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att förskottsvis av tillgängliga medel utanordna vad av detta belopp må finnas erforderligt under innevarande år;

dels ock medgivit att de belopp, som i anledning av fångvårdens övertagande av ifrågavarande del av kungsgården erfordras för bestridande av utgifter för lantbruksrörelsen därstädes, må efter Eders Kungl. Maj:ts prövning av fångvårdsstyrelsen tills vidare förskotteras av tillgängliga medel att, tills dessa förskott blivit genom jordbrukets avkastning ersatta, i styrelsens huvudbok redovisas å konto: »Förskott för fångvårdens övertagande av Marieholms kungsgård».

25:o) I punkt 26 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till uppförande vid straffängelset i Uppsala av ny tvättstuga samt hägnadsmur å extra stat för år 1918 anvisa ett anslag å 29,500 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att redan under år 1917 förskottsvis av tillgängliga medel utanordna beloppet.

Såsom i särskild skrivelse av riksdagen anmälts, har riksdagen till uppförande vid straffängelset i Uppsala av ny tvättstuga samt hägnads-

mur å extra stat för år 1918 anvisat ett reservationsanslag å 29,500 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att redan under år 1917 förskottsvis av tillgängliga medel utanordna beloppet.

26:o) I punkt 27 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att för inköp av fastigheten nr 8 i Härnösands stads 1:a kvarter samt för inredande av tre å fastigheten befintliga byggnader till bostäder åt bevakningspersonal vid centralfängelset i Härnösand å extra stat för år 1918 bevilja ett anslag å 71,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att förskottsvis av tillgängliga medel utanordna vad av detta belopp må finnas erforderligt under innevarande år.

Såsom riksdagen i särskild skrivelse anmält, har riksdagen för inköp av fastigheten nr 8 i Härnösands stads 1:a kvarter samt för inredande av tre å fastigheten befintliga byggnader till bostäder åt bevakningspersonal vid centralfängelset i Härnösand å extra stat för år 1918 beviljat ett reservationsanslag å 71,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att förskottsvis av tillgängliga medel utanordna vad av detta belopp må finnas erforderligt under innevarande år.

27:o) I en till riksdagen avlåten, den 4 maj 1917 dagtecknad proposition (nr 357), har Eders Kungl. Maj:t under återopande av bifogat utdrag av statsrådsprotokollet över justitiedepartementsärenden för samma dag föreslagit riksdagen att,

dels — med hänsyn till ifrågasatt nedläggande av tvångsarbetsanstalten i Karlskrona samt anordnande av en sådan anstalt vid kronohäktet i Halmstad och en till sistnämnda anstalt ansluten koloni för tvångsarbetsfångar vid Singeshult i Vrå socken av Kronobergs län — medgiva, att avlöningsmedel, som i den för fängvårdsstaten gällande ordinarie avlöningsstaten äro uppförda såsom begynnelseavlöningar till befattningshavare vid tvångsarbetsanstalten i Karlskrona och kronohäktet i Halmstad, må intill utgången av år 1918, enligt Eders Kungl. Maj:ts närmare bestämmande, användas till bestridande av begynnelseavlöningar åt följande vid den nya tvångsarbetsanstalten tjänstgörande befattningshavare, nämligen en direktör, en tjänsteman för besörjande av kamrerargöromål samt en assistent och arbetsföreståndare, envar med samma avlöning som för närvarande tillkommer innehavaren av motsvarande befattning vid tvångsarbetsanstalten i Karlskrona,

dels ock till bestridande av vissa för anordnande av nämnda koloni för tvångsarbetsfångar vid Singeshult erforderliga kostnader för fastighetsköp och byggnadsarbeten m. m. å extra stat för år 1918 bevilja

ett reservationsanslag å 20,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att förskottsvis av tillgängliga medel utanordna vad av detta belopp må finnas behöfligt under innevarande år.

I betraktande av den framskridna tidpunkten för nu pågående riksdag har riksdagen icke ansett sig kunna ägna Eders Kungl. Maj:ts förevarande förslag det allsidiga skärskådande som frågans vikt kräver, och har riksdagen sålunda, för att riksdagen ett kommande år må bliva satt i tillfälle att ingå i noggrann prövning av ett nytt förslag i ämnet, vare sig detsamma kommer att avse förläggandet av en tvångsarbetsanstalt till den nu ifrågasatta platsen eller annan, som befines därtill lämplig, icke funnit sig för det närvarande böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts framställning. Då riksdagen emellertid alltjämt hävdar den av riksdagen tillföre intagna ståndpunkten, att å tvångsarbetsanstalt förvarade fångar i så stor utsträckning som möjligt böra beredas tillfälle till arbete i det fria, vill riksdagen framhålla, att riksdagens avslag å nu förevarande framställning icke får anses innebära, att riksdagen intagit en annan ställning till berörda fråga.

Vid den granskning av den föreliggande propositionen, som det varit riksdagen möjligt företaga, har riksdagen emellertid funnit, att ett nedläggande av tvångsarbetsanstalten i Karlskrona redan nu torde ur flera synpunkter böra anses fördelaktigt och vill riksdagen för den skull förorda, att nämnda anstalt indrages. Enligt vad riksdagen inhämtat, kan, därest en sådan indragning kommer till stånd, de å nämnda anstalt intagna fångarna utan svårighet beredas plats å Svartsjö tvångsarbetsanstalt, varför i detta avseende någon olägenhet av anstaltens i Karlskrona nedläggande icke lär behöva uppstå.

På grund av vad sålunda anförts, får riksdagen anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition icke vunnit riksdagens bifall.

Uppfostringsanstalter för minderåriga förbrytare.

28:o) I punkt 28 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att till avlöning åt tjänstemän vid statens uppfostringsanstalt å Bona å extra stat för år 1918 anvisa ett förslagsanslag, högst 29,145 kronor.

Sedermere har Eders Kungl. Maj:t i en den 16 april 1917 till riksdagen avlåten proposition (nr 253), under återopande av bilagt utdrag

av statsrådsprotokollet över justitiedepartementens ärenden för samma dag samt med återkallande av ovanberörda framställning, föreslagit riksdagen

dels godkänna de i samma protokoll intagna, av departementschefen förordade förslag till avlöningsstat för statens uppfostringsanstalt å Bona ävensom till allmänna villkor och bestämmelser för åtnjutande av avlöningsförmåner å samma stat;

dels medgiva att i särskilda undantagsfall Eders Kungl. Maj:t må, efter framställning av anstaltens styrelse, tilldela maskinist eller förman vid anstalten gratifikation;

dels ock från och med år 1918 i riksstaten under andra huvudtiteln uppföra ett ordinarie anslag till nämnda uppfostringsanstalt å 39,700 kronor.

I sammanhang härmed har riksdagen till behandling förehaft en inom riksdagen väckt motion, däri hemställts, att riksdagen ville besluta den ändring i Eders Kungl. Maj:ts förslag till ordinarie avlöningsstat för uppfostringsanstalten å Bona beträffande direktörens, pastors och förste lärarens, lantbruksinspektörens och avdelningsföreståndarens samt andrelärarens och avdelningsföreståndarens kontanta avlöningsförmåner, att dessa skola utgå med de belopp, som av styrelsen för anstalten i skrivelse till Eders Kungl. Maj:t den 6 november 1916 föreslagits och sålunda godkänna följande ordinarie avlöningsstat för uppfostringsanstalten å Bona:

	Lön eller motsvarande	Tjänstgöringspenningar eller motsvarande	Arvode för särskilt uppdrag	Summa	
1 direktör	3,000	2,000	—	5,000	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.
1 pastor och förste lärare, arvode	2,300	1,200	—	3,500	
1 lantbruksinspektör, tillika avdelningsföreståndare	1,600	1,000	—	2,600	Efter 5 år kan lönen höjas med 400 kronor och efter 10 år med ytterligare 400 kronor.
1 andre lärare, tillika avdelningsföreståndare, arvode	1,600	1,000	—	2,600	
1 tredje lärare, arvode.....	1,200	900	—	2,100	Efter 5 år kan lönen höjas med 200 kronor och efter 10 år med ytterligare 200 kronor.
1 bokhållare	1,200	900	—	2,100	
1 maskinist	1,000	550	—	1,550	Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kronor och efter 10 år med ytterligare 100 kronor.
1 förman med förordnande såsom gruppledare ...	800	500	200	1,500	
3 förmän med d:o	2,400	1,500	600	4,500	
1 förman	800	500	—	1,300	
9 förmän	7,200	4,500	—	11,700	Efter 5 år kan lönen höjas med 50 kronor och efter 10 år med ytterligare 50 kronor.
1 husmoder, jämte fri kost	700	—	—	700	
Till ersättning åt vikarier under semester och tjänsteresor	—	—	—	1,500	
Summa	—	—	—	40,650	

Anm. För husmodern utgör pensionsunderlaget lönen jämte, i förekommande fall, intjänade ålderstillägg.

Eders Kungl. Maj:ts förslag, i vad detsamma avser anstaltens uppförande å ordinarie stat, har riksdagen ansett sig böra bifalla.

Vad härefter beträffar de av Eders Kungl. Maj:t föreslagna lönerna till befattningshavarna vid anstalten, har riksdagen i likhet med departementschefen icke kunnat undgå att finna ett visst berättigande i den av anstaltens styrelse framhållna synpunkten, att *direktören* har och säkerligen för framtiden får att utföra ett nydanings- och organisationsarbete av sådan betydelse, att högre avlöning kunde ifrågasättas. Riksdagen

har emellertid icke ansett sig för närvarande böra medgiva den av styrelsen förordade och av motionärerna föreslagna högre avlöningen för ifrågavarande tjänsteman.

Vidkommande avlöningen till *lantbruksinspektoren* (tillika avdelningsföreståndare) utgör densamma för närvarande — frånsett pensionsavgift motsvarande avdrag — 2,100 kronor jämte två ålderstillägg, vardera å 200 kronor, efter respektive fem och tio år.

Styrelsen har nu — under erinran att den med ifrågavarande befattningshavare närmast jämförlige jordbruksassistenten vid Svartsjö tvångsarbetsanstalt allenast hade att svara för jordbruket — ansett, att lantbruksinspektoren-avdelningsföreståndaren vid Bona borde åtnjuta en avlöning, som med 500 kronor överstege vad som bestodes omförmälde jordbruksassistent vid Svartsjö, eller sålunda i begynnelseavlöning 2,600 kronor jämte två ålderstillägg, vardera å 400 kronor.

Löneregleringskommittén har uttalat, att för en befattning sådan som den ifrågavarande det numera näppeligen torde vara möjligt att erhålla en fullt kompetent person mot lägre ersättning än den av styrelsen sålunda föreslagna begynnelseavlöningen; och har kommittén fördenskull ansett sig böra förorda styrelsens förslag i nämnda hänseende. Däremot har kommittén icke funnit anledning föreligga att föreslå förhöjning av nu utgående ålderstillägg, utan ansett dessa fortfarande böra bibehållas vid 200 kronor vardera.

Departementschefen har i fråga om avlöningen till berörda befattningshavare förordat löneregleringskommitténs förslag.

Mot den föreslagna begynnelseavlöningen till lantbruksinspektoren har riksdagen icke haft något att erinra. Däremot har riksdagen icke funnit skäl förebragta, för att icke denne befattningshavare skulle komma i åtnjutande av samma ålderstillägg som jordbruksassistenterna vid Svartsjö tvångsarbetsanstalt och Mariestads jordbruksfängelse. Den i hela lönestaten genomförda likställigheten med fångvården har på denna enda punkt brutits och synes detta så mycket mer anmärkningsvärt, som ålderstillägget fastmera bort höjas i proportion med grundlönen. Riksdagen finner sig sålunda härutinnan böra bifalla det i motionen framställda förslaget.

Andre och tredje lärarnas vid anstalten begynnelseavlöningar utgöra för närvarande 1,600 kronor jämte två ålderstillägg, vardera å 200 kronor, efter fem och tio år, varjämte andre läraren, därest av honom bestrides orgelspelning och sångundervisning, härför uppbär särskilt arvode å 400 kronor.

Styrelsen har nu hemställt, att andre och tredje lärarna måtte

beredas lika avlöningsförmåner med lärarna vid fängvårdsanstalterna samt att andre läraren dessutom i egenskap av avdelningsföreståndare måtte tillerkännas ett arvode å 500 kronor. Enligt styrelsens förslag skulle alltså avlöningen utgöra för andre läraren 2,600 kronor och för tredje läraren 2,100 kronor jämte två ålderstillägg för båda å 200 kronor.

Löneregleringskommittén har i fråga om förevarande förslag yttrat huvudsak följande:

Även för löneregleringskommittén framstode behovet av förhöjda avlöningar till andre och tredje lärarna vid anstalten såsom numera oavvisligt. Då nämligen vid en anstalt av den art som Bona det uppfostrande momentet uppenbarligen måste komma i det främsta rummet, vore det givetvis av största vikt att kunna för anstalten förvärva och där under någon mera avsevärd tid få bibehålla fullt kompetenta lärarkrafter. Att detta med nu utgående avlöningar knappast torde låta sig göra, framginge av vad styrelsen påpekat.

Vid nu angivna förhållanden hade kommittén ansett sig kunna för tredje läraren tillstyrka den utav styrelsen föreslagna avlöningen 2,100 kronor jämte två ålderstillägg, vardera å 200 kronor, eller samma avlöning, som åtnjöttes av skollärarna vid centralfångelserna och vid tvångsarbetsanstalten å Svartsjö. Med hänsyn till andre lärarens vid Bonaanstalten ställning såsom tillika avdelningsföreståndare syntes avlöningen för honom böra sättas något högre än för tredje läraren, och hade kommittén därvid stannat vid en avlöning av 2,400 kronor jämte två ålders-tillägg, vardera å 200 kronor.

Då det icke syntes vara önskvärt, att en lärare vid Bonaanstalten allt för länge bibehölles i sin prövande befattning, borde avlöningen tydligtvis utgå i form av arvode, såsom ock av enahanda anledning vore förhållandet beträffande skollärarna vid fängvården.

Med de nu av kommittén föreslagna avlöningarna till andre och tredje läraren vid anstalten ansåge kommittén det böra kunna åläggas dessa lärare, eller den av dem, som vore därtill bäst skickad, att utan särskild ersättning bestrida orgel-spelning och sångundervisning.

Löneregleringskommitténs förslag i fråga om avlöningarna till berörda befattningshavare ävensom om de villkor, som med avlöningarnas tillgodonjutande skulle förknippas, har av departementschefen förordats.

Eders Kungl. Maj:ts förslag, i vad detsamma avser nedsättning till 300 kronor i det av styrelsen föreslagna arvodet till andre läraren såsom avdelningsföreståndare har riksdagen icke ansett sig böra bifalla. Enligt vad riksdagen inhämtat, är nämligen elevantalet å anstaltens båda avdelningar ungefärligen lika och är ansvaret och tjänsten i övrigt av samma krävande beskaffenhet. Visserligen innebär Eders Kungl. Maj:ts förslag, på sätt departementschefen anført, en icke oväsentlig ekonomisk förbättring i förhållande till nu utgående avlöningsförmåner, men synes detta icke vara något skäl, varför icke andre läraren skulle äga rätt uppbära samma arvode i egenskap av avdelningsföreståndare som lant-

bruksinspektoren. Riksdagen har sålunda ansett, att berörda arvode bör utgå till andre läraren med enahanda belopp som det till lantbruksinspektoren föreslagna eller 500 kronor.

Vad härefter angår frågan om indragande av det hittills till andre läraren utgående *arvodet för orgelspelning och sångundervisning* har riksdagen ej heller i denna del funnit sig övertygad om det lämpliga och skäligen i Eders Kungl. Maj:ts förslag härutinnan. Genom skyldigheten att bestrida orgelspelningen är andre läraren, vilken i egenskap av avdelningsföreståndare har varannan söndag ledig, bunden vid tjänsten varje söndag. Utan särskilt arvode kommer denna skyldighet givetvis att kännas tung och obillig, särskilt för nuvarande tjänsteinnehavaren, som genom sin kompetens förut haft en extra inkomst, men även för en blivande lärare, som på grund av avlagd organistexamen åläggas tjänstgöra varje söndag utan särskild ersättning. Skulle denna kompetens ej av honom besittas, bleve hans tjänstgöring lindrigare, under det att likväl samma avlöning komme att av honom åtnjutas. Då fångvården dessutom i nu ifrågavarande lönestat tagits till förebild, vill riksdagen jämväl fästa uppmärksamheten på, att inom fångvården ej förekommer liknande skyldighet för tjänsteman att utan arvode sköta orgelspelningen. Sålunda utgör orgelspelningsarvodet vid centralfängelset å Långholmen 700 kronor, vartill kommer särskild ersättning för sångundervisning med 150 kronor och vid centralfängelserna i Malmö och å Härlanda 400 kronor. Vid Svartsjö tvångsarbetsanstalt utgår orgelspelningsarvodet till en vid anstalten anställd vaktkonstapel med 250 kronor, vilket belopp denne således uppbär utöver de löneförmåner, han på grund av sin ordinarie tjänst åtnjuter. Riksdagen har emellertid funnit lämpligt, att det anslag, som enligt riksdagens mening bör utgå för orgelspelning vid Bonaanstalten, icke bindes vid någon viss befattningshavare, utan bör detsamma ställas till styrelsens för anstalten förfogande, att utbetalas till den person, som erhåller styrelsens uppdrag att handhava orgelspelningen därstädes. Anslaget har synts riksdagen böra bestämmas till samma belopp som arvodet för ifrågavarande syssla vid centralfängelserna i Malmö och å Härlanda eller 400 kronor. Detta belopp har hittills åtnjutits av andre läraren vid anstalten.

I övriga delar har Eders Kungl. Maj:ts förslag icke givit riksdagen anledning till erinran.

Riksdagen får sålunda anmäla, att riksdagen, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition och ovanberörda motion, *dels* godkänt följande ordinarie avlöningsstat för statens uppfostningsanstalt å Bona att tillämpas från och med år 1918:

	Lön eller motsvarande	Tjänstgöringspenningar eller motsvarande	Arvode för särskilt uppdrag	Summa	
1 direktör	3,000	1,500	—	4,500	Efter 5 år kan lönen höjas med 500 kronor och efter 10 år med ytterligare 500 kronor.
1 pastor och förste lärare, arvode	2,100	1,150	—	3,250	
1 lantbruksinspektör, tillika avdelningsföreståndare	1,600	1,000	—	2,600	Efter 5 år kan lönen höjas med 400 kronor och efter 10 år med ytterligare 400 kronor.
1 andre lärare, tillika avdelningsföreståndare, arvode	1,600	1,000	—	2,600	
1 tredje lärare, arvode.....	1,200	900	—	2,100	Efter 5 år kan lönen höjas med 200 kronor och efter 10 år med ytterligare 200 kronor.
1 bokhållare	1,200	900	—	2,100	
1 maskinist	1,000	550	—	1,550	Efter 5 år kan lönen höjas med 100 kronor och efter 10 år med ytterligare 100 kronor.
1 förman med förordnande såsom gruppledare ...	800	500	200	1,500	
3 förmän med d:o	2,400	1,500	600	4,500	
1 förman	800	500	—	1,300	
9 förmän	7,200	4,500	—	11,700	Efter 5 år kan lönen höjas med 50 kronor och efter 10 år med ytterligare 50 kronor.
1 husmoder, jämte fri kost	700	—	—	700	
Till arvode för orgelspelning	—	—	—	400	
Till ersättning åt vikarier under semester och tjänsteresor	—	—	—	1,500	
Summa	—	—	—	40,300	

Anm. För husmodern utgör pensionsunderlaget lönen jämte, i förekommande fall, intjänade ålderstillägg.

dels godkänt följande allmänna villkor och bestämmelser för åtnjutande av de å den ordinarie staten upptagna avlöningsförmånerna, att innehavare av befattning vid nämnda anstalt skall vara underkastad den vidsträcktare tjänstgöringsskyldighet eller jämkning i åligganden, som vid möjligen inträdande förändrad organisation av anstalten eller eljest kan varda stadgad;

att innehavare av befattning vid anstalten jämväl skall vara skyldig

att, med bibehållande av den tjänstegrad och den avlöning han innehar, låta sig förflyttas till annan dylik anstalt eller till fängvårdsanstalt; ägande han emellertid, därest förflyttningen sker utan hans egen ansökning eller uttryckta önskan, åtnjuta ersättning för flyttningskostnad;

att med befattning vid uppfostringsanstalten å Bona icke må förenas annan tjänst å rikets, riksdagens eller kommuns stat;

att med befattning vid nämnda uppfostringsanstalt ej heller må förenas vare sig uppdrag såsom ordförande eller ledamot i styrelse för verk eller bolag, som är med Eders Kungl. Maj:ts oktroj försett eller blivit såsom aktiebolag registrerat, eller befattning såsom tjänsteman i sådant verk eller bolag eller annan tjänstebefattning av vad slag som helst, så framt ej anstaltens styrelse på därom gjord framställning och efter prövning, att ifrågavarande uppdrag eller tjänstebefattning ej må anses inverka hinderligt för tjänstgöringen vid uppfostringsanstalten, finner uppdraget eller befattningen kunna få tills vidare mottagas och bibehållas;

att gift kvinna må till befattningen såsom husmoder vid ifrågavarande anstalt befordras allenast efter av Eders Kungl. Maj:t på framställning i varje särskilt fall lämnat medgivande;

att, om husmodern ingår äktenskap, hon icke skall vara skyldig att av sådan anledning avgå från befattningen, därest icke styrelsen för anstalten med hänsyn till befattningens behöriga upprätthållande finner det nödigt;

att tjänstgöringspenningar må uppbäras endast för den tid, befattningssinnehavare verkligen tjänstgjort eller åtnjutit semester eller annan kostnadsfri ledighet, men för tid, han eljest varit befriad från tjänstgöring, skola utgå till den, som uppehållit befattningen;

att den, som av sjukdom hindras att förrätta sin befattning, äger uppbära hela lönen eller i de fall, där avlöningen utgöres av arvode, den del därav, som icke anses såsom tjänstgöringspenningar, men att den, som undfår ledighet för svag hälsas vårdande, enskilda angelägenheter, tjänstgöring hos riksdagen, dess utskott eller revisorer eller andra särskilda uppdrag eller i behörig ordning avstänges från tjänstgöring eller eljest är lagligen förhindrad att sköta befattningen, kan förpliktas att under ledigheten, utöver sina tjänstgöringspenningar, avstå så mycket av lönen eller arvodet, som erfordras för befattningens uppehållande eller eljest prövas skäligt;

att, därest tjänstsinnehavare i följd av kroppsskada, ådragen under tjänstutövning, blivit tills vidare oförmögen till tjänstgöring, avlöningen å stat må, såsom undantag från vad ovan är stadgat, kunna, efter styrelsens beprövande, oavkortad utgå till honom under högst sex måna-

der; ankommande på prövning av Eders Kungl. Maj:t, till huru stor del avlöning kan böra utgå till den skadade efter omförmälda tid av sex månader;

att avlöning ej må utgå till tjänstinnehavare för tid, varunder han avhållit sig från tjänstgöring utan att hava i vederbörlig ordning erhållit tjänstledighet eller kunna styrka giltigt förfall;

att, därest tjänstinnehavare varder avstängd från tjänstgöring eller i häkte tagen, den del av hans avlöning, som icke av styrelsen prövas böra användas till befattningens uppehållande, skall under tiden innehållas, såvida ej styrelsen finner skäligt låta honom uppbära något därav;

att vid sjukdomsförfall, eller när det erfordras för beredande av semester eller annan kostnadsfri ledighet, innehavare av lägre tjänst skall vara skyldig att, om han förordnas till högre befattning vid anstalten, densamma mot åtnjutande av de för befattningen anslagna tjänstgöringspenningar eller däremot svarande belopp, i stället för egna tjänstgöringspenningar, bestrida, dock ej längre än sammanlagt tre månader under ett och samma kalenderår;

att i avseende å arvode till förman vid förordnande såsom gruppledare ävensom beträffande den husmodern tillkommande fria kosten skall i alla hänseenden gälla vad som stadgats angående tjänstgöringspenningar;

att beträffande förhöjning av avlöningen efter viss tids fortsatt innehavande av tjänst i samma lönegrad tidpunkten

för första förhöjningen bestämmes att inträda efter fem år under villkor, att tjänstinnehavaren under mer än fyra femtedelar av den tjänstetid, som erfordras för att vinna nämnda förhöjning, med gott vitsord bestritt sin egen eller, på grund av förordnande, annan statens tjänst eller fullgjort annat offentligt uppdrag, dock att härvid icke må föras honom till last den tid, han åtnjutit semester eller annan kostnadsfri ledighet eller ledighet för fullgörande av värnplikt, och

för andra förhöjningen, om sådan äger rum, efter ytterligare fem år, på samma villkor,

under iakttagande, vad var och en av omförmälda förhöjningar angår, att den högre avlöningen ej må tillträdas förr än vid början av kalenderåret näst efter det, varunder den stadgade tjänsteåldern blivit uppnådd;

att befattningshavare därvid bör tillgodoräknas tid, som före den nya avlöningsstatens trädande i kraft förflutit från hans tillträde till motsvarande, å avlöningsstat uppförd befattning;

att innehavare av befattning å ordinarie stat vid ifrågavarande an-

stalt äger att i fråga om rätt till ålderstillägg räkna sig till godo tid, varunder han varit innehavare av motsvarande eller jämförlig befattning vid fångvårdsstaten;

att direktören vid uppfostringsanstalten även må för tillgodonjutande av ifrågavarande avlöningsförhöjning räkna sig till godo tid, varunder han varit ordinarie tjänsteman i första lönegraden hos fångvårdsstyrelsen, dock under de villkor i övrigt, som gälla för åtnjutande av fastställda avlöningsförmåner för nämnda styrelse;

att likväl löntagare, som, då han intjänat stadgad tid för erhållande av löneförhöjning, redan uppnått den levnadsålder, vid vilken han enligt bestämmelserna i lagen angående civila tjänst innehavares rätt till pension är skyldig att från tjänsten avgå, icke må tillträda samma förhöjning;

att semester må årligen, då sådant kan ske utan hinder för göromålnens behöriga gång, åtnjutas av direktören, pastorn, lantbruksinspektoren, andre och tredje lärarne samt bokhållaren en var under en månad ävensom av maskinisten, förmännen och husmodern en var under femton dagar;

att därjämte maskinisten, förmännen och husmodern må vid tjänstledighet för sjukdom under loppet av ett och samma kalenderår åtnjuta full avlöning under högst trettio dagar;

att befattningshavare, som har sig anförtrodd uppbörd eller kontroll å uppbörd, är pliktig att å tid av året, som av styrelsen bestämmes, begagna sig av semester;

att samtliga befattningshavare å ordinarie stat vid anstalten må åtnjuta fri bostad jämte nödigt bränsle;

att beklädnadsersättning må i överensstämmelse med vad som gäller beträffande tjänstgöringspenningar eller ersättning för sådana vid vikariat utbetalas till maskinisten och en var av förmännen med 100 kronor samt till husmodern med 50 kronor, allt för år räknat;

att kostnadsfri vård av anstaltens läkare jämte av honom föreskrivna medikamenter lämnas åt de sist omnämnda befattningshavarna, men ej åt deras familjer;

att, därest för någon av de befattningshavare, vilka äga åtnjuta fri läkarvård, uppstår av anstaltens läkare intygat behov av vård å sjukhus eller tuberkulossanatorium, av anstaltens medel må efter styrelsens beprövande bekostas sådan vård i allmänt rum jämte den förtäring, som under vistelsen å sjukhuset eller sanatoriet av vederbörande läkare föreskrives, dock att kostnaden ej må av anstaltens medel bestridas för längre tid än sex månader årligen, ej heller under det kostnadsfri ledighet åtnjutes eller då sjukdomen är av sådan art eller befattningshavaren

uppnått den ålder att ringa utsikt finnes för att han skall komma att återinträda i tjänstgöring;

att, då kostnad av anstaltens medel utgår för befattningshavares vård å sjukhus eller sanatorium, utgifterna för hans färd dit och därifrån må på enahanda sätt bestridas;

att vid avgång från tjänsten till följd av avskedstagande, entledigande eller dödsfall själva lönen eller, där avlöningen utgöres av arvode, den del därav, som icke anses såsom tjänstgöringspenningar, utgår till månadeus slut;

att, då befattningshavare avlider, styrelsen må, efter prövning av förekommande omständigheter, medgiva hans änka eller efterlevande familj att bibehålla den befattningshavaren anvisade bostadslägenheten intill den dag, styrelsen finner lämpligt bestämma för lägenhetens frånträdande;

att, därest tjänstinnehavare avlider i följd av olyckshändelse, timad under tjänstutövning, ett belopp, motsvarande den avlidnes avlöning för en månad, må såsom begravningshjälp tilldelas hans dödsbo;

att i fråga om befattningshavares skyldighet att avgå från tjänsten ävensom i fråga om rätt till pension skall gälla vad i särskild lag angående civila tjänstinnehavares rätt till pension är vid hans tillträde till befattningen stadgat, dock att den, som med eller under år 1918 tillträder ordinarie befattning vid anstalten, skall vara underkastad de förändrade bestämmelser uti berörda hänseenden, som under samma år kunna varda meddelade; samt

att den, som tillträder den nya avlöningsstaten, skall vara skyldig underkasta sig, efter Eders Kungl. Maj:ts bestämmande, upphörande av eller minskning i extra inkomster, som kunna åtfölja tjänstebefattning eller utgå för bestyr i sammanhang därmed;

dels medgivit att i särskilda undantagsfall Eders Kungl. Maj:t må, efter framställning av anstaltens styrelse, tilldela maskinist eller förman vid anstalten gratifikation;

dels ock från och med år 1918 i riksstaten under andra huvudtiteln uppfört ett ordinarie anslag till nämnda uppfostringsanstalt å 40,300 kronor.

29:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts i punkt 29 gjorda framställning har riksdagen till *kost och beklädnad åt de vid statens uppfostringsanstalt å Bona intagna elever m. m.* å extra stat för år 1918 beviljat ett förslagsanslag av 85,000 kronor.

30:o) Eders Kungl. Maj:t har i punkt 30 föreslagit riksdagen att till utförande av följande arbeten vid statens uppfostringsanstalt å Bona, nämligen inredande å vinden i skolhuset av en förmansbostad om två rum och kök ävensom av två enkelrum samt uppförande av ett svinhus, å extra stat för år 1918 bevilja ett belopp av 24,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att förskottsvis av tillgängliga medel utanordna vad av detta belopp må finnas erforderligt under innevarande år.

Såsom riksdagen i särskild skrivelse anmält, har riksdagen till utförande av följande arbeten vid statens uppfostringsanstalt å Bona, nämligen inredande å vinden i skolhuset av en förmansbostad om två rum och kök ävensom av två enkelrum samt uppförande av ett svinhus, å extra stat för år 1918 beviljat ett reservationsanslag av 24,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att förskottsvis av tillgängliga medel utanordna vad av detta belopp må finnas erforderligt under innevarande år.

31:o) I en till riksdagen avlåten, den 14 april 1917 dagtecknad proposition, nr 293, har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över justitiedepartementensärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att, för beredande av ökat sovplatsutrymme vid statens uppfostringsanstalt å Bona, till uppförande vid anstalten av en särskild sjukstuga i huvudsaklig överensstämmelse med av anstaltens styrelse framlagt förslag å extra stat för år 1918 bevilja ett reservationsanslag av 55,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att förskottsvis av tillgängliga medel utanordna detta belopp under innevarande år.

Riksdagen, vars vederbörande utskott tagit del av i ärendet ingivna ritningar och kostnadsförslag, har icke funnit anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning och får sålunda anmäla, att riksdagen, för beredande av ökat sovplatsutrymme vid statens uppfostringsanstalt å Bona, till uppförande vid anstalten av en särskild sjukstuga i huvudsaklig överensstämmelse med av anstaltens styrelse framlagt förslag å extra stat för år 1918 beviljat ett reservationsanslag av 55,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att förskottsvis av tillgängliga medel utanordna detta belopp under innevarande år.

32:o) Med anledning av Eders Kungl. Maj:ts i punkt 31 gjorda framställning har riksdagen till hyresersättning för anstalt, där minderåriga kvinnliga förbrytare, vilka enligt domstols förordnande skola insättas i allmän uppfostringsanstalt, mottagas till uppfostran, ävensom gottgörelse för bränsle, belysning, inventarier m. m. vid anstalten samt bidrag

till avlöning åt personal för anstaltens skötsel å extra stat för år 1918 beviljat ett förslagsanslag, högst, 17,450 kronor.

33:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts i punkt 32 gjorda framställning har riksdagen till gottgörande av *bespisning, beklädnad, läkar- och sjukvård m. m. åt minderåriga kvinnliga förbrytare, vilka enligt domstols förordnande mottagits vid allmän uppfostringsanstalt, ävensom utrustning vid elevs utskrivning från anstalten* å extra stat för år 1918 anvisat ett förslagsanslag av 18,500 kronor.

Diverse.

34:o) I enlighet med vad Eders Kungl. Maj:t i punkt 33 föreslagit, har riksdagen för beredande, i enlighet med de i statsrådsprotokollet över finansärenden den 13 januari 1917 angivna grunder, av *extra lönetillägg för år 1917 åt vissa tjänstemän och betjante i ämbetsverk under justitiedepartementet* å extra stat för år 1918 anvisat ett förslagsanslag av 2,500 kronor.

35:o) På sätt riksdagen i särskild skrivelse anmäler, har riksdagen i anledning av Eders Kungl. Maj:ts i proposition den 16 mars 1917 (nr 129) gjorda framställning angående *krigstidstillägg och krigstidshjälp under år 1917* åt befattningshavare i statens tjänst jämte i ämnet väckta motioner i enlighet med i nämnda skrivelse närmare angivna grunder på extra stat för år 1918 under andra huvudtiteln anvisat ett förslagsanslag av 680,000 kronor.

36:o) I punkt 34 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att, i avvaktan på proposition angående löneförbättring åt vissa vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare, till dylik löneförbättring, så vitt angår befattningshavare under justitiedepartementet, beräkna å ordinarie stat för år 1918 ett belopp av 3,000 kronor.

Sedermera har Eders Kungl. Maj:t i en till riksdagen den 16 april 1917 avlåten proposition, nr 342, föreslagit riksdagen att för år 1918 anvisa dels för ifrågavarande ändamål å ordinarie stat 2,900 kronor, dels ock till ökning av å extra stat beviljade löneförmåner åt vissa vaktmästare och med dem jämnställda befattningshavare såsom extra anslag, förslagsanslag högst, 200 kronor.

Såsom riksdagen i särskild skrivelse anmäler, har Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition icke vunnit riksdagens bifall.

37:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts i punkt 36 gjorda framställning har riksdagen av det till fortsättande och avslutande av arbetet å inrättande av *jordregister för landsbygden* av 1914 års senare riksdag beviljade reservationsanslag å 800,000 kronor å extra stat för år 1918 anvisat återstående 75,000 kronor.

38:o) Eders Kungl. Maj:t har i punkt 37 föreslagit riksdagen att — under förutsättning att riksdagen, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om fastighetsbildning i stad m. m., antager lag i ämnet — till bestridande av de kostnader för första upplägget av fastighetsregister för städer och vissa därmed jämförliga samhällen, som enligt 1916 års fastighetsregisterkommissions förslag skola gäldas av statsmedel, bevilja ett anslag å 920,000 kronor och att härav å extra stat för år 1918 anvisa ett belopp av 100,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att förskottsvis av tillgängliga medel utanordna vad av detta belopp må finnas erforderligt under år 1917.

Såsom riksdagen i särskild skrivelse anmält, har riksdagen för bestridande av de på staten belöpande kostnaderna för första uppläggande av *fastighetsregister* i städer och vissa andra samhällen beviljat ett anslag av 750,000 kronor samt därav på extra stat för år 1918 anvisat såsom reservationsanslag ett belopp av 100,000 kronor med rätt för Eders Kungl. Maj:t att under år 1917 av tillgängliga medel utanordna vad av detta belopp må finnas erforderligt.

39:o) I anledning av Eders Kungl. Maj:ts proposition, nr 211, angående omorganisation av fögderiförvaltningen och löneroglering för tjänstemännen därstädes m. m. har riksdagen, såsom i särskild skrivelse anmäles, för *beredande åt häradskrivarna av ersättning*, enligt av departementschefen i statsrådsprotokollet över civilärenden den 14 april 1917 angivna grunder, för *anteckning i röstlängderna år 1918 av oguldna utskyldsposter* å extra stat för samma år beviljat ett förslagsanslag å 3,000 kronor.

40:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts i punkt 38 gjorda framställning, har riksdagen till *understöd åt föreningen Skyddsvärnet* å extra stat för år 1918 beviljat ett förslagsanslag, högst, 12,000 kronor.

41:o) Till täckande av vissa utav statskontoret anmälda, i statsrådsprotokollet över justitiedepartementensärenden den 13 januari 1917 förtecknade förskott, har Eders Kungl. Maj:t i punkt 39 av förevarande huvudtitel föreslagit riksdagen att å extra stat för år 1918 anvisa, i jämnt kronotal, ett förslagsanslag, högst, 145,138 kronor.

Riksdagen får anmäla att riksdagen till täckande av ovan omförmälda, *utav statskontoret anmälda förskott* å extra stat för år 1918 anvisat ett förslagsanslag, högst, 145,138 kronor.

Övriga ordinarie anslag.

42:o) Beträffande övriga ordinarie anslag, som i riksstaten för innevarande år äro uppförda under andra huvudtiteln, har Eders Kungl. Maj:t icke föreslagit annan ändring än att, till jämnande av huvudtitelns slutsumma, förslagsanslaget till bestridande av tryckningskostnader, som icke skola av andra medel gäldas, måtte höjas från 29,993 kronor med 21 kronor till 30,014 kronor.

Riksdagen får anmäla, att samtliga ordinarie anslag under andra huvudtiteln, som här ovan icke blivit särskilt omförmälda, för år 1918 fastställts till samma belopp som uti innevarande års riksstat; dock att förslagsanslaget till bestridande av tryckningskostnader, som icke skola av andra medel gäldas, för jämnande av huvudtitelns slutsumma, höjts från 29,993 kronor med 66 kronor till 30,059 kronor.

Stockholm den 15 juni 1917.

Med undersätlig vördnad.

**Tabell över anslagen under riksstatens andra huvudtitel.
Justitiedepartementet.**

		Ordinarie anslag	Extra anslag	Ordinarie anslag	Extra anslag
		Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.
A. Departementet.					
1	Departementschefen			17,000	
2	Departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli			88,100	
3	Departementschefens ombud för tillsyn över tryckta skrifters allmängöfrande, <i>förslagsanslag</i>			10,000	
	Säger för departementet			115,100	
B. Lagberedningen m. m.					
1	Lagberedningen, <i>reservationsanslag</i>				50,000
2	Förberedande utredning angående en rättegångs- reform, <i>reservationsanslag</i>				25,000
	Säger för lagberedningen m. m.				75,000
C. Justitiekanslersämbetet.					
1	Justitiekanslersexpeditionen			28,400	
D. Rättsskipningen.					
1	Högsta domstolen			315,900	
Nedre justitierevisionen:					
2	Avlöningar, arvoden m. m.	294,000			
3	Tillfällig förstärkning av arbetskrafterna, <i>för- slagsanslag</i> , högst		41,050		
4	Extra vaktmästare, <i>förslagsanslag</i> , högst		1,175	294,000	42,225
Svea hovrätt:					
5	Hovrätten med därunder lydande justitiestat ...	831,687			
6	Extra division i hovrätten, <i>förslagsanslag</i> , högst		10,970		
7	Extra ledamot i hovrätten, <i>förslagsanslag</i> , högst		5,000		
8	Extra vaktmästare i hovrätten, <i>förslagsanslag</i> , högst		1,175		
9	Amanuens å krigshovrättsavdelningen, <i>förslags- anslag</i> , högst		3,000	831,687	20,145

		Ordinarie anslag	Extra anslag	Ordinarie anslag	Extra anslag
		Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.
	Göta hovrätt:				
10	Hovrätten med därunder lydande justitiestat ...			518,518	
11	Personligt lönetillägg åt skrivbiträdet J. M. Håkansson, <i>förslagsanslag</i> , högst				400
12	Hovrätten över Skåne och Blekinge med därunder lydande justitiestat			226,963	
	Krigsrätterna:				
13	Civil personal vid regements- och stationskrigs- rätterna, <i>förslagsanslag</i> , högst		126,000		
	Avlöning till vissa å äldre stat kvarstående audi- törer:				
14 a	<i>Bestämt anslag</i>				5,300
14 b	<i>Förslagsanslag</i>		5,420		120
15	Arvoden åt civil personal vid särskilda krigs- rätter, <i>förslagsanslag</i>		3,000	8,420	126,000
16	Ersättning åt domare, vittnen och parter, <i>för- slagsanslag</i> ..			245,000	
17	Medikolegala besiktningar, <i>förslagsanslag</i>			16,200	
18	Ersättning åt personer, menigheter och allmänna inrättningar för dem genom nya strafflagens införande frångångna bötesandelar, <i>förslags- anslag</i>			84,000	
19	Understöd till »Nytt juridiskt arkiv», <i>förslags- anslag</i> , högst				2,500
	Säger för rättsskipningen			2,540,683	191,270
	E. Fångvården.				
1	Fångvårdsstyrelsen			106,300	
	Fångars vård och underhåll:				
2 a	<i>Bestämt anslag</i>		981,600		
2 b	<i>Förslagsanslag</i>		1,600,000	2,581,600	
3	Ålderstillägg för en del vid fångvårdsstyrelsen och fångvården anställda ämbets- och tjänste- män, <i>förslagsanslag</i>			86,000	
4	Understöd åt verksamhet till frigivna fångars skydd, <i>reservationsanslag</i>				16,000
5	Omändring av straffängelset i Mariestad till jord- bruksfängelse, <i>reservationsanslag</i>				65,000
6	Byggnadsarbeten vid straffängelset i Uppsala, <i>re- servationsanslag</i>				29,500
7	Bostadshus för bevakningspersonal vid central- fängelset i Härnösand, <i>reservationsanslag</i>				71,000
	Säger för fångvården			2,773,900	181,500

		Ordinarie anslag	Extra anslag	Ordinarie anslag	Extra anslag
		Kronor.	Kronor.	Kronor.	Kronor.
F. Uppfostringsanstalter för minderåriga förbrytare.					
Statens uppfostringsanstalt å Bona:					
1	Avlöningar, arvoden m. m.	40,300			
2	Kost och beklädnad åt eleverna m. m., <i>förslagsanslag</i>		85,000		
3	Förmansbostad m. m., <i>reservationsanslag</i>		24,000		
4	Särskild sjukstuga, <i>reservationsanslag</i>		55,000	40,300	164,000
Uppfostran åt minderåriga kvinnliga förbrytare:					
5	Hyra för uppfostringsanstalt m. m., <i>förslagsanslag</i> , högst		17,450		
6	Elevernas bespisning och beklädnad m. m., <i>förslagsanslag</i>		18,500		35,950
Säger för uppfostringsanstalter för minderåriga förbrytare				40,300	199,950
G. Diverse.					
1	Ålderstillägg, <i>förslagsanslag</i>			80,000	
2	Extra lönetillägg för år 1917, <i>förslagsanslag</i> ..				2,500
3	Krigstidstillägg och krigstidshjälp för år 1917, <i>förslagsanslag</i>				680,000
4	Rese- och traktamentspenningar, <i>förslagsanslag</i>			15,000	
5	Skrivmaterialier och expenser, ved m. m., <i>förslagsanslag</i>			65,000	
6	Svensk författningssamling, <i>förslagsanslag</i>			70,000	
7	Tryckningskostnader, <i>förslagsanslag</i>			30,059	
8	Jordregister för landsbygden, <i>reservationsanslag</i>				75,000
9	Fastighetsregister för städer och vissa andra samhällen, <i>reservationsanslag</i>				100,000
10	Ersättning åt häradsskrivarna för anteckning i röstlängderna år 1918 av oguldna utskyldsposter, <i>förslagsanslag</i>				3,000
11	Sveriges andel i kostnaderna för den internationella byrån i Bern, <i>förslagsanslag</i>			2,000	
12	Understöd åt föreningen »Skyddsvärnet», <i>förslagsanslag</i> , högst				12,000
13	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>			4,500	
14	Täckande av vissa förskott, <i>förslagsanslag</i> , högst				145,138
Säger för diverse				266,559	1,017,638
Summa				5,764,942	1,665,358